

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА СТАТИСТИКИ

«СТАТИСТИКА – ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНО- ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТУДЕНТСЬКИХ ПРАЦЬ

ВИПУСК 5

Частина II

Одеса
2019

УДК 311
ББК 60.6

Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень: збірник наукових студентських праць. Випуск 5. Частина II. – Одеса, ОНЕУ. – 2019. – 224 с.

Автори:

Вітковська К. В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Готліб І. Г. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Милашко О. Г. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Ольвінська Ю. О. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Підгорний А.З. – к.е.н., професор, завідувач кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Погорелова Т. В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Самотоєнкова О. В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Тарасова К. І. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Абалмасова М. П. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Агапченко К. А. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Березорудський А. М. – студент обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Богомаз О. О. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Бойко В. С. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Бурлаєва В. С. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Воскобойнік І. І. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Гаращенко О. В. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Зарічна Т. С. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Кот А. Г. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Любович А. А. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Манєва К. П. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Мівшук Ю. І. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Мотишена В. В. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Рубель Г. А. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Стародубцева Т. В. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Унтілов В. В. – студент обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету.

У збірнику наводяться результати дослідження студентів та викладачів кафедри статистики щодо застосування сучасних статистичних методів для оцінки соціально-економічних процесів у деяких країнах світу, в Україні та окремих регіонах. Висновки та рекомендації авторів можуть бути корисними для викладачів, аспірантів і студентів, які займаються аналізом процесів, що відбуваються в суспільстві та економіці країни.

ЗМІСТ

Агапченко К.А., Погорєлова Т.В. Статистичний аналіз динаміки ліквідності комерційних банків України за період 2008 – 2018 рр.....	6
Бойко В.С., Вітковська К.В. Статистичний аналіз рівня безробіття в Україні.....	13
Агапченко К.А., Погорєлова Т.В. Статистичний аналіз динаміки грошової маси та грошового обігу в Україні.....	22
Березорудський А.М., Вітковська К.В. Статистична оцінка впливу факторів на рівень бідності населення.....	29
Абалмасова М.П., Готліб І.Г. Статистичний аналіз заробітної плати в Україні за 2010 – 2018 рр.....	36
Кот А.Г., Тарасова К.І. Статистичне дослідження доходів та витрат населення в системі оцінювання рівня життя.....	45
Абалмасова М.П., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз доходів та витрат населення деяких країн світу.....	55
Богомаз О.О., Самоуськова О.В. Аналіз діяльності інноваційних підприємств в промисловості України за 2012 – 2017рр.....	62
Гаращенко О.В., Підгорний А.З. Динаміка та перспективи розвитку вищої освіти в Україні.....	72
Мотишена В.В., Милашко О.Г. Статистичне дослідження структури та динаміки валового внутрішнього продукту.....	79
Зарічна Т.С., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз рівня людського розвитку в Україні.....	86
Воскобойнік І.І., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз рівня злочинності в Одеській області.....	92
Абалмасова М.П., Погорєлова Т.В. Статистичний аналіз фінансової діяльності підприємств Одеської області.....	99
Богомаз О.О., Погорєлова Т.В. Статистичне дослідження рівня цін в Україні.....	105
Бойко В.С., Погорєлова Т.В. Статистичне дослідження стану та розвитку страхового ринку в Україні.....	112
Мотишена В.В., Погорєлова Т.В. Особливості статистичного дослідження динаміки валютних курсів	120

Бурлаєва В.С., Погорєлова Т.В. Статистичне дослідження продовольчого ринку України.....	128
Любович А.А., Погорєлова Т.В. Статистичне дослідження земельних ресурсів та їх використання в Україні	134
Абалмасова М.П., Самотоєнкова О.В. Статистичний аналіз ринку інновацій в Україні.....	141
Агапченко К.А., Самотоєнкова О.В. Аналіз динаміки грошового ринку в Україні за 2008 – 2018 рр.....	147
Мившук Ю.І., Самотоєнкова О.В. Статистичний аналіз рівня доходів населення України.....	155
Рубель Г.А., Самотоєнкова О.В. Залучення прямих іноземних інвестицій в економіку України.....	163
Любович А.А., Милашко О.Г. Партнерство України з Францією: статистичний аспект	171
Бурлаєва В.С., Милашко О.Г. Партнерство України з Німеччиною. Статистичний аспект.....	180
Унтілов В.В., Милашко О.Г. Партнерство України з Великою Британією. Статистичний аспект	185
Богомаз О.О., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз використання інтернету в Україні	193
Бойко В.С., Ольвінська Ю.О. Порівняльний аналіз освіти в Україні та деяких країнах світу	198
Манєва К.П., Ольвінська Ю.О. Вплив інтернету на людський розвиток.....	207
Стародубцева Т.В., Ольвінська Ю.О. Вплив корупції на людський розвиток	212
Воскобойнік І.І., Вітківська К.В. Використання вибірових обстежень у соціальної статистиці	217

СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ РІВНЯ ЗЛОЧИННОСТІ В ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Воскобойнік І. І.¹, Ольвінська Ю. О.²

1 – студент, кафедра статистики,

2 – канд. екон. наук, доцент, кафедра статистики
Одеський національний економічний університет, м. Одеса

АНОТАЦІЇ

Воскобойнік І. І., Ольвінська Ю. О. Статистичний аналіз рівня злочинності в Одеській області. *Сформульовано теоретичні основи статистичного дослідження злочинності. Проаналізовано динаміку та структуру в Одеській області. Проаналізовано диференціацію районів Одеської області за рівнем злочинності.*

Ключові слова: злочинність, рівень злочинності, інтенсивність злочинності, динаміка кількості злочинів, диференціація районів.

Voskoboinik I. I., Olvinskaya J. O. Statistical analysis of crime rate in Odessa region. *Theoretical foundations of the statistical study of crime are formulated. The dynamics and structure in the Odessa region are analyzed. The differentiation of the Odessa region by crime rate is analyzed.*

Keywords: crime, crime rate, crime intensity, crime rate dynamics, differentiation of districts.

ПОСИЛАННЯ НА РЕСУРС

Воскобойнік, І. І. Статистичний аналіз рівня злочинності в Одеській області [Текст] / І. І. Воскобойнік, Ю. О. Ольвінська // Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень : збірник наукових студентських праць. Випуск 5. Частина II – Одеса, ОНЕУ. – 2019. – С. 92 – 98.

Складна соціально-економічна ситуація в Україні, поглиблення кризового стану одночасно в трьох сферах життєдіяльності – духовній, соціальній і економічній, спричинила глибокі зміни у світосприйнятті і поведінці молоді. Ці зміни носять системний характер і значною мірою позначаються на психіці та сприяє формуванню девіантної поведінки серед молодого покоління. Особливо згубними є зростання злочинності, розвиток наркоти-зації та алкоголізації, проституція, втрата високих ідеалів, неоптимістичне сприйняття життя, відчуження від суспільства, провай злочинної поведінки особливо у підлітковому віці.

Наслідки зростання поширеності правопорушень і, відповідно, її соціальних наслідків, посилюються слабкою результативністю системи

соціального контролю в названій сфері функціонування суспільного життя.

Правопорушення викликають наукову зацікавленість представників гуманітарних і природничих наук. Медицина, історія, психологія, соціологія, юриспруденція звертали свою увагу на дане явище.

Перші наукові дослідження в галузі правової статистики (моральної, судової, кримінальної) датуються XVII-XVIII ст. і пов'язані з працями Д. Граунта, В. Петті та інших представників школи політичної арифметики, коли систематично почали збиратися відомості про злочинність у Франції та Бельгії. Але перевага щодо статистичного вивчення найрізноманітніших явищ морального стану суспільства, безперечно, належить російському революціонеру-демократу О. М. Радищеву (1749-1802), який стояв у джерел організації кримінально-правової (судової) статистики в Росії, куди тоді входила й Україна. Працюючи в «комісії з напрацювання законів», О.М. Радищев подав свій проект «Про заволодіння», який справив суттєвий вплив на наукову організацію збирання даних про злочинність міністерствами внутрішніх справ і юстиції.

Процес виникнення, становлення і розвитку правової статистики України історично пов'язується з формуванням певних соціальних інститутів – органів охорони правопорядку, у зв'язку з чим поділяється на чотири етапи:

I – перша половина XIX століття (1802-1860);

II – друга половина XIX століття – початок XX століття (1864-1916);

III – радянський період розвитку (1917-1985);

IV – сучасний стан розвитку в Україні (90-ті роки – до наших днів) [2]

Сучасний розвиток правової статистики дав поштовх становленню практичної статистики та галузевим статистикам. Досить стрімко почала розвиватись статистика злочинності, правопорушень, діяльності правоохоронних органів та інших пов'язаних із цим явищ та процесів.

Зростання рівня правопорушень та злочинності негативним чином впливають на рівень життя населення, погіршують соціальний клімат у суспільстві та порушують права людей на безпеку.

Так, за офіційними даними в Україні у 2017 році рівень злочинності склав 1229,8 злочинів на 100 тис. наявного населення, в той час як в Одеській області – 1365,0 злочинів. Але слід відмітити, що порівняно з 2016 роком рівень злочинності зменшився на 84,6 злочинів, або на 5,8% (рис.1).

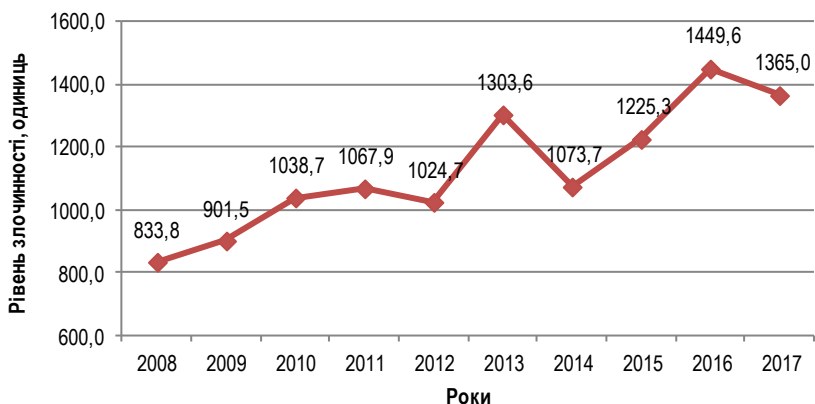

Рис. 1. Динаміка рівня злочинності в Одеській області за 2008 – 2017 рр.

На рис. 1 ми бачимо, що найнижчий показник рівня злочинності в Одеській області за аналізований період спостерігається у 2008 році – 833,8 злочинів на 100 тис. наявного населення, а найвищий – у 2016 році – 1449,6 злочинів на 100 тис. наявного населення. В цілому спостерігається негативна тенденція до зростання рівня злочинності в Одеській області.

Якщо проаналізувати структуру злочинів, то за аналізований період вона практично не змінна. Так, в Одеській області у 2017 році порівняно з 2010 структура кількості виявлених злочинів змінилася в середньому на 0,1 п.п. Для більшої наочності зобразимо розподіл кількості виявлених злочинів в Україні за окремими видами у вигляді кругової діаграми окремо для 2010 року та для 2017 року. (рис. 2 та 3).

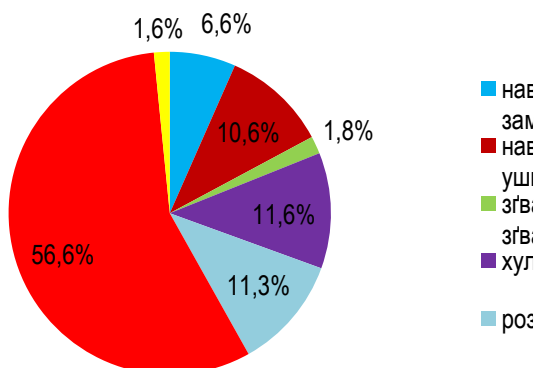

Рис. 2. Розподіл кількості виявлених злочинів за окремими видами в Одеській області у 2010 році

Як бачимо, на рис 2, у 2010 році серед кількості виявлених злочинів найбільшу частку складала грабежі – 56,6%, а найменшу – вимагання – 1,6%.

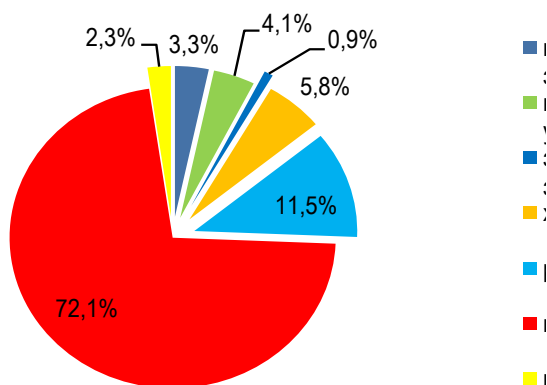

Рис. 3. Розподіл кількості виявлених злочинів за окремими видами в Одеській області у 2017 році

На рис. 3 видно, що у 2017 році на відміну від 2010 року найменшу частку серед видів виявлених злочинів складала зґвалтування і спроби зґвалтування – 0,9%, а найбільшу – грабежі, але на відміну від 2010 року їх частка зросла до 72,1%, також значною була частка розбоїв – 11,5%.

На наступному етапі аналізу нами було проаналізовано розповсюдженість злочинності по окремих районах та містах Одеської області. Розраховані показники свідчать про те, що у 2010 році кількість виявлених злочинів в окремих районах Одеської області відхилялася від середньої кількості виявлених злочинів в цілому по Одеській області в середньому на 2075,7 злочинів, або на 252,9%. Оскільки значення квадратичного коефіцієнта варіації значно більше 33,3%, то сукупність районів Одеської області за кількістю виявлених злочинів є неоднорідною, а отже розрахована для цієї сукупності середня кількість виявлених злочинів є нетиповою величиною. Через велике значення квадратичного коефіцієнта варіації недоцільно буде проводити диференціацію районів Одеської області за кількістю виявлених злочинів.

Для збереження однорідності аналізованої сукупності з неї було виключено міста Одеської області, а саме: Одесу, Южне, Черноморськ, Ізмаїл. Таким чином, у 2010 році рівень злочинності в окремих районах Одеської області відхилився від середнього рівня злочинності в цілому по Одеській області в середньому на 263,2 злочини на 100 тис. наявного населення, або на 29,3%. Оскільки значення квадратичного коефіцієнта варіації не перевищує 33,3%, то сукупність районів Одеської області за рівнем злочинності можна вважати однорідною, а отже розрахований для цієї сукупності середній рівень злочинності є типовою величиною.

Далі Для аналізу диференціації районів Одеської області згрупуємо їх у чотири групи з рівними інтервалами.

Так, у 2010 році найбільша кількість районів – 16 – входять до другої групи з рівнем злочинності від 862,8 – 1209,7. До групи з найменшим рівнем злочинності входить 12 районів. Найбільший рівень злочинності серед районів Одеської області мають Лиманський та Овідіопольський райони (рис. 4).

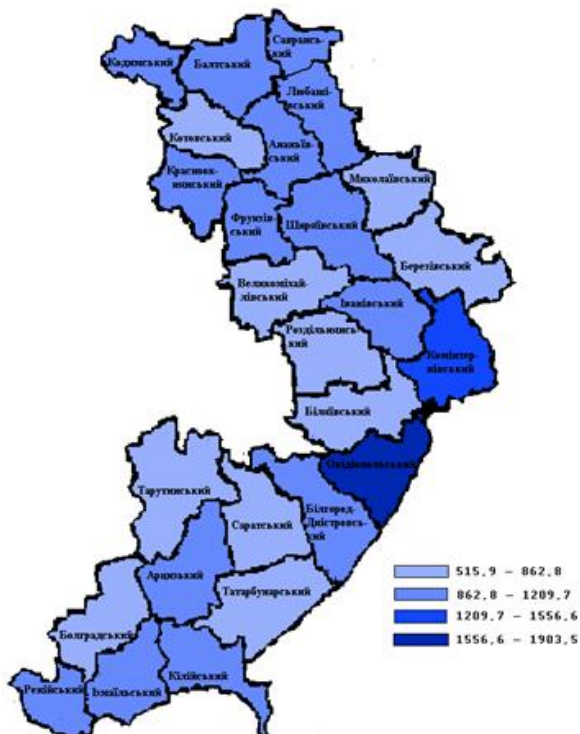

Рис. 4. Розподіл районів Одеської області за рівнем злочинності у 2010 році.

У 2017 році найбільша кількість районів Одеської області – 13 – входять до другої групи з рівнем злочинності від 878,9 до 1190,0 злочинів на 100 тис. наявного населення, а до групи з найвищим рівнем злочинності (2123,1 - 2434,2 злочинів на 100 тис. наявного населення) входить Лиманський район та місто Білгород-Дністровський (рис. 5). Слід зауважити, що Лиманський район як в 2010, так і в 2017 році знаходиться на передостанньому місці за рівнем злочинності.

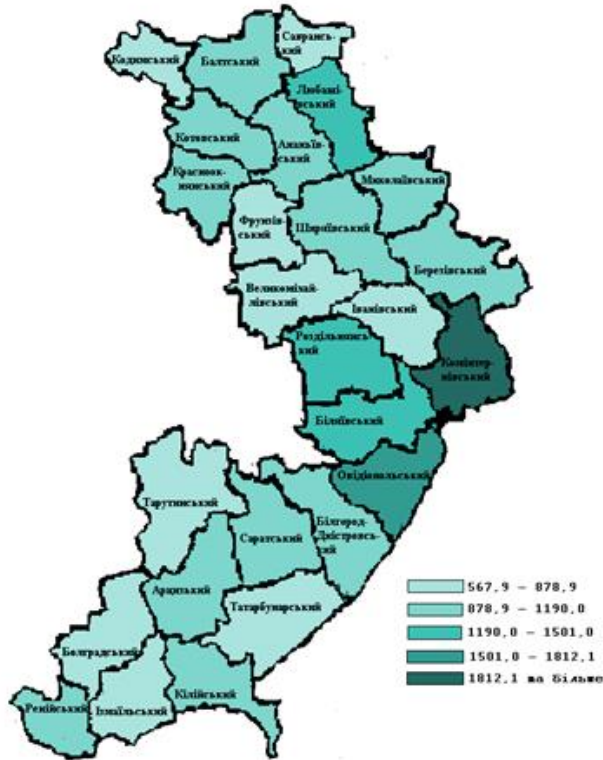

Рис. 5. Розподіл районів Одеської області за рівнем злочинності у 2017 році.

Проведений аналіз сучасних тенденцій злочинності в Одеській області засвідчує посилення їх негативного впливу. Тому, зазначені тенденції злочинних проявів мають бути обов'язково враховані під час розробки прогнозів злочинності та планування конкретних заходів кримінологічного забезпечення протидії злочинності як в Україні в цілому, так і на регіональному рівні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Підгорний, А. З. Соціально-демографічна статистика: Підручник / А. З. Підгорний, О. В. Самоєнкова, Ю. О. Ольвінська, К. В. Вітковська. - Одеса: ОДЕУ, 2017. – 408 с.
3. Самоєнкова О. В. Соціальна статистика: навчальний посібник / О. В.

Самотоєнкова, Ю. О. Ольвінська. - Одеса: ОДЕУ, 2009. – 102 с.

4. Підгорний А. З. Статистичні методи в управлінні розвитком регіону : монографія // А. З. Підгорний, О. В. Самотоєнкова, О. Г. Милашко та ін. – Одеса : ФОП Гуляєва В. М., 2016. – 218 с.

5. Корольова, Т. С. Методологія статистичного забезпечення розвитку регіону : монографія / [А. З. Підгорний, К. В. Вітковська, О. Г. Милашко, Т. В. Погорєлова, Т. С. Корольова та ін.]. – Одеса : АТЛАНТ, 2012. – 303 с.

6. Георгіу, О. А. Статистичний аналіз рівня правопорушень та злочинності в Україні [Текст] / О. А. Георгіу, Ю. О. Ольвінська // Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень : збірник наукових студентських праць. Випуск 3. Частина I – Одеса, ОНЕУ. – 2017. – С. 71 – 76.

7. Качуровська, В. П. Статистичне дослідження рівня злочинності в Україні [Текст] / В. П. Качуровська, Ю. О. Ольвінська // Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень : збірник наукових студентських праць. Випуск 2 – Одеса, ОНЕУ. – 2016. – С. 15 – 19.

8. Георгіу, О. А. Статистичний аналіз рівня злочинності у Європі [Текст] / О. А. Георгіу, Ю. О. Ольвінська // Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень : збірник наукових студентських праць. Випуск 5. Частина I – Одеса, ОНЕУ. – 2019. – С. 199 – 206.

9. Витковская Е. В. Статистические методы – инструмент изучения социальноэкономических процессов / Е. В. Витковская, А. З. Подгорный, Ю.О. Ольвинская [и другие] // Историк-экономист С.Я.Боровой и проблемы современной истории экономики: к 110- летию со дня рождения С.Я.Борового: монографія. - 2013. – С. 211-256.

10. Самотоєнкова, О. В. Економічна статистика: навчальний посібник / О. В. Самотоєнкова, Ю. О. Ольвінська. - Одеса: ОДЕУ, 2010. – 182 с.

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТУДЕНТСЬКИХ ПРАЦЬ

**«СТАТИСТИКА – ІНСТРУМЕНТ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

ВИПУСК 5

Частина II

**Одеса
2019**